



**LUNDS**  
UNIVERSITET

Rektor

BESLUT

*Diarienummer* V 2025/341

*Datum* 2025-04-30

*Adressat*

Landsbygds- och  
infrastrukturdepartementet

## **Yttrande över betänkandet Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö**

Ert diarienummer: LI2025/00306

Lunds universitet har fått möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss. Då betänkandet bedöms vara en expertremiss och expertisen finns inom flera verksamheter har universitetet valt att bifoga de yttranden som inkommit från fakulteterna i sin helhet.

### **Beslut**

Beslut att avge de bilagda yttrandena från Juridiska fakulteten och Samhällsvetenskapliga fakulteten har fattats av undertecknad rektor i närvaro av förvaltningschef Susanne Kristensson efter hörande av representant för Lunds universitets studentkårer och efter föredragning av administratör Anton Jönsson, Universitetsledningens stab.

Erik Renström

Dokumentet är signerat digitalt, se slutet av dokumentet.



## JURIDISKA FAKULTETEN

YTTRANDE

*Diarienummer*  
2025/341

*Datum* 2025-04-08

*Adressat*  
Rektor vid Lunds universitet  
Administratör Anton Jönsson

Juridiska fakultetsstyrelsen  
Henrik Wenander, professor

### **Remiss: Betänkandet Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö**

LI2025/00306

Juridiska fakultetsstyrelsen, som beretts möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande, får härmed avge följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av professor Henrik Wenander.

Betänkandet omfattar en grundlig rättslig analys av de bland annat offentligrättsliga frågor som avgifter för områdessamverkan och andra åtgärder enligt förslagen kan ge upphov till. Övervägandena är presenterade på ett tydligt och språkligt tillgängligt sätt. Fakultetsstyrelsen har inga invändningar mot förslagen.

Enligt delegation

Henrik Wenander

Dekan

## **Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö (SOU 2025:5)**

LI2025/00306

Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerade remiss, avger följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av Johan Pries, biträdande lektor vid Institutionen för Kulturgeografi och Ekonomisk geografi vid Samhällsvetenskapliga fakulteten.

### **Sammanfattning**

Vi ställer oss i huvudsak negativa till förslaget att införa en ny lag som möjliggör avgifter för områdessamverkan som ett verktyg för att stärka det nationella trygghetsarbetet, inte minst om detta förvaltas av en förening bestående av företag snarare än är direkt underställt kommunal förvaltning. Det finns i dagsläget redan en rad verktyg för att arbeta områdesspecifikt kring trygghetsfrågor. De modeller som utredningen föreslår innebär omfattande risker och komplexa motsättningar i planeringsprocessen, men det är oklart vilka fördelarna är. Detta innebär risker för omfattande byråkratisering, ineffektivitet och målkonflikter på ett redan svårnavigerat policyfält.

Däremot ställer vi oss försiktigt positiva till att vid ett svenskt universitet, skapa ett nationellt kunskapscentrum för platsspecifik förvaltningspolicy som kan stärka, samla och kommunicera den omfattande forskning som redan görs på detta fält. Inte minst är vi positiva till ett sådant projekt om det sker inom ramarna för existerande tvär- och transdisciplinär forskning om detta problem, eftersom det just är att föra samman och kommunicera forskning från de olika disciplinerna som framstår som nyckelproblemet kring detta policyfält.

## Bakgrundsinformation

Sedan ett halvsekel har trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete i allt större utsträckning organiserats enligt geografiskt alltmer finjusterade modeller. En sådan modell är vad som kommit att kallas Business Improvement Districts (BIDs). Med sitt genombrott i New York under 1980-talet har BIDs varit en modell för att överlämna omfattande delar av statens ansvar inom en rad områden till föreningar av, och för, företag med möjlighet att påföra samtliga företag inom ett område en skatteliknande avgift. På grund av den framskjutna roll BID spelar i ett antal globala städer under en relativt lång period har de varit föremål för omfattande forskning, som i huvudsak lyft fram en serie grundläggande problem. Detta är något som utredningen i fråga diskuterar, men inte i sin helhet belyser på ett tillräckligt omfattande sätt. Till denna samhällsvetenskapliga kritik räknas, exempelvis, maktasymmetri mellan små och stora ekonomiska aktörer med systematiskt ojämna spelregler och snedvriden konkurrens; oklarhet kring hur ideal om allmänintresset kan säkras i planeringsprocessen; en rumsligt segregerad syn på universella ideal så som likhet inför lagen; problem med incitament skapas för att ”flytta” problem rumsligt till platser utanför en BID snarare än att lösa dem på plats; samt, hur ytterligare ett lager av byråkrati skapar omfattande komplexitetsproblem i styrningsfrågor och långsiktig planering, vilket forskningen om BIDs införande i en Europeisk kontext lyfter fram som grunden för de många misslyckade implementeringar som modellen lett till.

Så som med många andra platsspecifika insatser är den långsiktiga, strategiska nyttan svår att mäta vad gäller trygghetsfrågor, till skillnad från kortsiktiga och rumsligt specifika resultat, vilket gör det svårt att väga risker mot vinster. Utifrån denna oklara bild av potentiella långsiktiga vinster, men med en rad tydliga risker, framstår BID-modellen som det kanske minst lämpade sättet att stärka arbetet med platsspecifikt arbete för trygghetsskapande.

I stället för att införa en nästan unisont kritiserad modell från en radikalt annorlunda juridisk, politisk och arkitektonisk kontext framstår det som mer effektivt att inom rådande förvaltningsformer öka anslag till existerande lokala aktörer, som är bekanta med de rådande lagstiftningens möjligheter, och redan besitter den kompetens som krävs för att utveckla nya metoder lämpade för specifikt svenska förutsättningar.

## Utredningsförslaget: Avsnitt 1 "Förslag till lag om avgift för områdessamverkan"

Utredningen föreslår en helt ny lag, som möjliggör avgift för områdessamverkan inom ramarna för en förening skapad av fastighetsägare alternativt av kommunal förvaltning. Det finns en rad olika oroande aspekter kring dessa förslag, inte minst vad gäller det förstnämnda förslaget som lokalt överlåter trygghetsskapande frågor till en förening bestående av företag, och oundvikligen kommer att hamna i konflikt med Plan- och bygglagen, Kommunallagen och Lagen om offentlig upphandling.

Det viktigaste att ta fasta på i detta sammanhang är utredningens argument om att "ideella intressen kan trumfa allmänintressen". Detta må vara en möjlig tolkning av rådande lagstiftning och rättspraxis, men är inte relevant i fallet vad gäller Business Improvement Districts. Forskningen är utifrån en internationell utblick otvetydig om att BIDs allt som oftast tenderar att företräda stora, kraftfulla *enskilda intressen* snarare än *ideella intressen* – i huvudsak större fastighetsägare och större företag, ofta av transnationell karaktär. Från det senaste decenniets omfattande urbanegeografiska forskning om fastighetsmarknadens finansialisering, vet vi att transnationella företag med mångmiljardportföljer ofta väljer att inte axla det ekonomiska ansvaret för ett långsiktigt utvecklingsarbete av sitt bestånd. Att sådana företag, som forskningen om BIDs lyfter fram som centrala, strategiskt och systematiskt skulle ta sig an ett långsiktigt trygghetsskapande arbete förefaller inte troligt. I många fall finns för denna slags aktörer tydliga, kortsiktiga incitament för att dölja eller flytta sociala problem, t.ex. inför en försäljning eller värdering av en större fastighet. Utöver detta finns det uppenbara risker att överlämna viktiga aspekter av platsspecifikt, trygghetsskapande arbete, på de säkerhetspolitiskt mest känsliga platserna för rikets säkerhet, åt aktörer som skulle kunna ha tvivelaktiga relationer med kriminella nätverk eller främmande makt.

Vidare innebär att skapa undantag för hur allmänintresset slås fast i rådande svensk rättspraxis genom att införa BIDs att en olöslig principiell motsättning, helt i onödan, placeras mitt i svensk planeringspolitik och kommunalförvaltning. Detta är inte minst en fråga om att permanent föra in en central motsättning mellan den föreslagna lagstiftningen och den huvudsakliga lag för samhällsplanering, Plan- och bygglagen, som utgår från att lokal- och translokal samverkan under kommunal styrning, kan slå fast allmänintresset.

Det är inte bara ett principiellt problem, utan kommer oundvikligen leda till kostsamma konflikter och utdragna rättsprocesser, vilket gör planeringsprocessen än mer oberäknelig och ineffektiv, när en helt ny slags aktör introduceras i en redan komplex process. Vidare skapar detta en

konflikt mellan mindre företag verksamma i BID-området utan kapacitet att strategiskt delta i styrningsprocesser, och större företag som kan avsätta de resurser som krävs för att långsiktig förändra den byggda miljön genom dess förvaltning, vilket den omfattande samhällsvetenskapliga forskningen som finns kring denna fråga gång på gång slagit fast. Detta kan inte tolkas som annat än ett principiellt hot mot den grundlagsskyddade äganderätten för just mindre företag. En sådan lagstiftning riskerar dessutom att bli ett kryphål för Lagen om offentlig upphandling samt Kommunallagens principer, där helt olika villkor gäller för konkurrens i och utanför BIDs. Att skapa en situation, som i specifika zoner kommer missgynna mindre starka ekonomiska aktörer, går även stick i stäv med en svensk ekonomisk politik som i decennier lyft fram stöd för småföretagande som ett centralt policyverktyg för att skapa välbefinnande i avindustrialiseringens svallvågor. Att definiera zoner där småföretag riskerar att systematiskt missgynnas skapar systematiska orättvisor, såväl som målkonflikter inom offentlig förvaltning. Det står också i direkt motsättning till rådande lagstiftning kring allmänintressets roll i samhällsplanering, såväl som äganderättens principer.

Dessa konkreta problem med utredningens förslag är inte rent principiella frågor, utan speglar utredningens bristande insikt i de många olika forskningsfält där BID figurerat som ett centralt tema i decennier. Inga samhällsvetare har deltagit i utredningsarbetet och en rad relevanta samhällsvetenskapliga forskningsstudier saknas i forskningsöversikten. Vidare är den metod för att summera de tio svenska experiment som genomförts med BID-liknande projekt undermåligt utförd. De huvudsakliga källor som utredningen lutar sig på härrör från kommunerna själva, utöver ett litet antal tveksamma studier från kommunalt delfinansierad följdforskning, något som är metodologiskt oförsvarbart för den som seriöst vill identifiera problem och därmed göra möjligt att undvika dessa i framtiden.

Vidare diskuteras inte den enorma variation av det som presenteras som BIDs i en svensk kontext. Exemplet Malmö är avsevärt annorlunda än vad som menas med en BID i en internationell kontext, och skulle snarast kunna ses som ett samverkansprojekt drivet av det enormt inflytelserika och kapitalstarka kommunala fastighetsbolaget MKB – och med en mängd infekterade och öppna konflikter med andra företag, inte minst mindre fastighetsföretag och detaljhandel, i BID-områdena som följd. Detta står i mycket stark kontrast även med andra svenska samverkansprojekt som i utredningen diskuteras som BIDs. Exemplet utredningen hämtar från Umeå innebär i praktiken en kommunal rumsspecifiksatsning på kulturprojekt, vilka i huvudsak drivs av civilsamhällsaktörer med statliga, regionala och kommunala projektmedel på ett sätt som skett enligt liknande modeller sedan 1950-talet. Att ur dessa så totalt väsensskilda projekt, kunna identifiera erfarenheter, ur vilka det går att skapa det kunskapsunderlag som krävs för att genomföra en mycket drastisk reform med potentiellt

oöverskådliga konsekvenser för småföretags möjligheter att verka, såväl som för hur kommunal planering ska förhålla sig till en enormt ökande komplex byråkratisk situation, ter sig omöjligt. Vidare är det olyckligt att inte beakta samhällsvetenskaplig forskning med bredare perspektiv kring rumslig förvaltning i de fall som diskuteras, för att identifiera de negativa aspekter som lokala, svenska BIDs-projekt har medfört. I värsta fall sker omfattande reformer av svensk förvaltning på empirisk basis av tio storstadskommuners vilja att lyfta fram just sina projekt som framgångsrika, något som alla som i detalj undersökt hur dessa slags kommuner fungerar vet, är en del av deras strategiska platsmarknadsföringsarbete.

Många av de mest omfattande problemen från forskningslitteraturen går att undvika genom att enbart genomföra platssamverkan under kommunal förvaltning, vilket diskuteras som kapitel tre i den föreslagna lagen. Detta skulle visserligen innebära att frågor kring allmänintresset, äganderätten, och konflikter mellan olika slags företag undviks, men även här är det oklart i vilken utsträckning den modell som föreslås faktiskt innebär klara vinster på trygghetsområdet, som väger upp den ökande komplexitet och den ökande fragmentering som det föreslagna sättet att hantera trygghetsfrågor lokalt innebär. Detta alternativ framstår som en avsevärt mindre riskabel strategi, men likväl onödigt komplicerat, då det redan finns beprövade samverkansformer för platsspecifikt trygghetsskapande kommunalt arbete.

## Utredningsförslaget: Avsnitt 14 " Ett nationellt kunskapscentrum för trygghet och säkerhet i den byggda miljö"

Då det redan pågår forskning vid en rad svenska universitet kring många olika dimensioner av det problemkomplex som utredningen behandlar, förefaller det inte som strikt nödvändigt att prioritera detta ytterligare utan i stället fokusera på hur denna kunskap kan sammanföras, syntetiseras och kommuniceras. Alltså skulle det kunna finnas anledning till ett kunskapscentrum där den redan existerande forskningen kunde samlas och dess trans- och flerdisciplinära aspekter stärkas. Om så sker bör det, med bakgrund kring utredningens brister på tvärdisciplinära perspektiv, specifikt förläggas till ett universitet som rymmer hela det spektra av discipliner som berör denna fråga, för att på ett organiskt sätt föra samman existerande expertis inom fältet, så som: kriminologi, rättssociologi, kulturgeografi, samtidshistoria, statsvetenskap, urbana studier, juridik, arkitektur, design och planering. Vidare bör tillfället tas i akt för att bredda perspektiven från de rent trygghetsskapande, till att ta ett strategiskt och långsiktigt grepp kring hur pågående lokala experiment som berör relationen civilsamhälle, kommunal förvaltning och policyutveckling kan inventeras, systematiseras och cirkulera som policykunskap även kring frågor som integration-, kultur-, civilförsvar-, ojämlikhets- eller demokrati- och medborgarinflytande-frågor.



**LUNDS**  
UNIVERSITET

Rektor

BESLUT

*Diarienummer* V 2025/341

*Datum* 2025-04-30

*Adressat*

Landsbygds- och  
infrastrukturdepartementet

## **Yttrande över betänkandet Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö**

Ert diarienummer: LI2025/00306

Lunds universitet har fått möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss. Då betänkandet bedöms vara en expertremiss och expertisen finns inom flera verksamheter har universitetet valt att bifoga de yttranden som inkommit från fakulteterna i sin helhet.

### **Beslut**

Beslut att avge de bilagda yttrandena från Juridiska fakulteten och Samhällsvetenskapliga fakulteten har fattats av undertecknad rektor i närvaro av förvaltningschef Susanne Kristensson efter hörande av representant för Lunds universitets studentkårer och efter föredragning av administratör Anton Jönsson, Universitetsledningens stab.

Erik Renström

Dokumentet är signerat digitalt, se slutet av dokumentet.



## JURIDISKA FAKULTETEN

YTTRANDE

*Diarienummer*  
2025/341

*Datum* 2025-04-08

*Adressat*  
Rektor vid Lunds universitet  
Administratör Anton Jönsson

Juridiska fakultetsstyrelsen  
Henrik Wenander, professor

### **Remiss: Betänkandet Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö**

LI2025/00306

Juridiska fakultetsstyrelsen, som beretts möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande, får härmed avge följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av professor Henrik Wenander.

Betänkandet omfattar en grundlig rättslig analys av de bland annat offentligrättsliga frågor som avgifter för områdessamverkan och andra åtgärder enligt förslagen kan ge upphov till. Övervägandena är presenterade på ett tydligt och språkligt tillgängligt sätt. Fakultetsstyrelsen har inga invändningar mot förslagen.

Enligt delegation

Henrik Wenander

Dekan

## **Avgift för områdessamverkan – och andra åtgärder för trygghet i byggd miljö (SOU 2025:5)**

LI2025/00306

Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerade remiss, avger följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av Johan Pries, biträdande lektor vid Institutionen för Kulturgeografi och Ekonomisk geografi vid Samhällsvetenskapliga fakulteten.

### **Sammanfattning**

Vi ställer oss i huvudsak negativa till förslaget att införa en ny lag som möjliggör avgifter för områdessamverkan som ett verktyg för att stärka det nationella trygghetsarbetet, inte minst om detta förvaltas av en förening bestående av företag snarare än är direkt underställt kommunal förvaltning. Det finns i dagsläget redan en rad verktyg för att arbeta områdesspecifikt kring trygghetsfrågor. De modeller som utredningen föreslår innebär omfattande risker och komplexa motsättningar i planeringsprocessen, men det är oklart vilka fördelarna är. Detta innebär risker för omfattande byråkratisering, ineffektivitet och målkonflikter på ett redan svårnavigerat policyfält.

Däremot ställer vi oss försiktigt positiva till att vid ett svenskt universitet, skapa ett nationellt kunskapscentrum för platsspecifik förvaltningspolicy som kan stärka, samla och kommunicera den omfattande forskning som redan görs på detta fält. Inte minst är vi positiva till ett sådant projekt om det sker inom ramarna för existerande tvär- och transdisciplinär forskning om detta problem, eftersom det just är att föra samman och kommunicera forskning från de olika disciplinerna som framstår som nyckelproblemet kring detta policyfält.

## Bakgrundsinformation

Sedan ett halvsekel har trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete i allt större utsträckning organiserats enligt geografiskt alltmer finjusterade modeller. En sådan modell är vad som kommit att kallas Business Improvement Districts (BIDs). Med sitt genombrott i New York under 1980-talet har BIDs varit en modell för att överlämna omfattande delar av statens ansvar inom en rad områden till föreningar av, och för, företag med möjlighet att påföra samtliga företag inom ett område en skatteliknande avgift. På grund av den framskjutna roll BID spelar i ett antal globala städer under en relativt lång period har de varit föremål för omfattande forskning, som i huvudsak lyft fram en serie grundläggande problem. Detta är något som utredningen i fråga diskuterar, men inte i sin helhet belyser på ett tillräckligt omfattande sätt. Till denna samhällsvetenskapliga kritik räknas, exempelvis, maktasymmetri mellan små och stora ekonomiska aktörer med systematiskt ojämna spelregler och snedvriden konkurrens; oklarhet kring hur ideal om allmänintresset kan säkras i planeringsprocessen; en rumsligt segregerad syn på universella ideal så som likhet inför lagen; problem med incitament skapas för att ”flytta” problem rumsligt till platser utanför en BID snarare än att lösa dem på plats; samt, hur ytterligare ett lager av byråkrati skapar omfattande komplexitetsproblem i styrningsfrågor och långsiktig planering, vilket forskningen om BIDs införande i en Europeisk kontext lyfter fram som grunden för de många misslyckade implementeringar som modellen lett till.

Så som med många andra platsspecifika insatser är den långsiktiga, strategiska nyttan svår att mäta vad gäller trygghetsfrågor, till skillnad från kortsiktiga och rumsligt specifika resultat, vilket gör det svårt att väga risker mot vinster. Utifrån denna oklara bild av potentiella långsiktiga vinster, men med en rad tydliga risker, framstår BID-modellen som det kanske minst lämpade sättet att stärka arbetet med platsspecifikt arbete för trygghetsskapande.

I stället för att införa en nästan unisont kritiserad modell från en radikalt annorlunda juridisk, politisk och arkitektonisk kontext framstår det som mer effektivt att inom rådande förvaltningsformer öka anslag till existerande lokala aktörer, som är bekanta med de rådande lagstiftningens möjligheter, och redan besitter den kompetens som krävs för att utveckla nya metoder lämpade för specifikt svenska förutsättningar.

## Utredningsförslaget: Avsnitt 1 "Förslag till lag om avgift för områdessamverkan"

Utredningen föreslår en helt ny lag, som möjliggör avgift för områdessamverkan inom ramarna för en förening skapad av fastighetsägare alternativt av kommunal förvaltning. Det finns en rad olika oroande aspekter kring dessa förslag, inte minst vad gäller det förstnämnda förslaget som lokalt överlåter trygghetsskapande frågor till en förening bestående av företag, och oundvikligen kommer att hamna i konflikt med Plan- och bygglagen, Kommunallagen och Lagen om offentlig upphandling.

Det viktigaste att ta fasta på i detta sammanhang är utredningens argument om att "ideella intressen kan trumfa allmänintressen". Detta må vara en möjlig tolkning av rådande lagstiftning och rättspraxis, men är inte relevant i fallet vad gäller Business Improvement Districts. Forskningen är utifrån en internationell utblick otvetydig om att BIDs allt som oftast tenderar att företräda stora, kraftfulla *enskilda intressen* snarare än *ideella intressen* – i huvudsak större fastighetsägare och större företag, ofta av transnationell karaktär. Från det senaste decenniets omfattande urbanegeografiska forskning om fastighetsmarknadens finansialisering, vet vi att transnationella företag med mångmiljardportföljer ofta väljer att inte axla det ekonomiska ansvaret för ett långsiktigt utvecklingsarbete av sitt bestånd. Att sådana företag, som forskningen om BIDs lyfter fram som centrala, strategiskt och systematiskt skulle ta sig an ett långsiktigt trygghetsskapande arbete förefaller inte troligt. I många fall finns för denna slags aktörer tydliga, kortsiktiga incitament för att dölja eller flytta sociala problem, t.ex. inför en försäljning eller värdering av en större fastighet. Utöver detta finns det uppenbara risker att överlämna viktiga aspekter av platsspecifikt, trygghetsskapande arbete, på de säkerhetspolitiskt mest känsliga platserna för rikets säkerhet, åt aktörer som skulle kunna ha tvivelaktiga relationer med kriminella nätverk eller främmande makt.

Vidare innebär att skapa undantag för hur allmänintresset slås fast i rådande svensk rättspraxis genom att införa BIDs att en olöslig principiell motsättning, helt i onödan, placeras mitt i svensk planeringspolitik och kommunalförvaltning. Detta är inte minst en fråga om att permanent föra in en central motsättning mellan den föreslagna lagstiftningen och den huvudsakliga lag för samhällsplanering, Plan- och bygglagen, som utgår från att lokal- och translokal samverkan under kommunal styrning, kan slå fast allmänintresset.

Det är inte bara ett principiellt problem, utan kommer oundvikligen leda till kostsamma konflikter och utdragna rättsprocesser, vilket gör planeringsprocessen än mer oberäknelig och ineffektiv, när en helt ny slags aktör introduceras i en redan komplex process. Vidare skapar detta en

konflikt mellan mindre företag verksamma i BID-området utan kapacitet att strategiskt delta i styrningsprocesser, och större företag som kan avsätta de resurser som krävs för att långsiktig förändra den byggda miljön genom dess förvaltning, vilket den omfattande samhällsvetenskapliga forskningen som finns kring denna fråga gång på gång slagit fast. Detta kan inte tolkas som annat än ett principiellt hot mot den grundlagsskyddade äganderätten för just mindre företag. En sådan lagstiftning riskerar dessutom att bli ett kryphål för Lagen om offentlig upphandling samt Kommunallagens principer, där helt olika villkor gäller för konkurrens i och utanför BIDs. Att skapa en situation, som i specifika zoner kommer missgynna mindre starka ekonomiska aktörer, går även stick i stäv med en svensk ekonomisk politik som i decennier lyft fram stöd för småföretagande som ett centralt policyverktyg för att skapa välbefinnande i avindustrialiseringens svallvågor. Att definiera zoner där småföretag riskerar att systematiskt missgynnas skapar systematiska orättvisor, såväl som målkonflikter inom offentlig förvaltning. Det står också i direkt motsättning till rådande lagstiftning kring allmänintressets roll i samhällsplanering, såväl som äganderättens principer.

Dessa konkreta problem med utredningens förslag är inte rent principiella frågor, utan speglar utredningens bristande insikt i de många olika forskningsfält där BID figurerat som ett centralt tema i decennier. Inga samhällsvetare har deltagit i utredningsarbetet och en rad relevanta samhällsvetenskapliga forskningsstudier saknas i forskningsöversikten. Vidare är den metod för att summera de tio svenska experiment som genomförts med BID-liknande projekt undermåligt utförd. De huvudsakliga källor som utredningen lutar sig på härrör från kommunerna själva, utöver ett litet antal tveksamma studier från kommunalt delfinansierad följdforskning, något som är metodologiskt oförsvarbart för den som seriöst vill identifiera problem och därmed göra möjligt att undvika dessa i framtiden.

Vidare diskuteras inte den enorma variation av det som presenteras som BIDs i en svensk kontext. Exemplet Malmö är avsevärt annorlunda än vad som menas med en BID i en internationell kontext, och skulle snarast kunna ses som ett samverkansprojekt drivet av det enormt inflytelserika och kapitalstarka kommunala fastighetsbolaget MKB – och med en mängd infekterade och öppna konflikter med andra företag, inte minst mindre fastighetsföretag och detaljhandel, i BID-områdena som följd. Detta står i mycket stark kontrast även med andra svenska samverkansprojekt som i utredningen diskuteras som BIDs. Exemplet utredningen hämtar från Umeå innebär i praktiken en kommunal rumsspecifiksatsning på kulturprojekt, vilka i huvudsak drivs av civilsamhällsaktörer med statliga, regionala och kommunala projektmedel på ett sätt som skett enligt liknande modeller sedan 1950-talet. Att ur dessa så totalt väsensskilda projekt, kunna identifiera erfarenheter, ur vilka det går att skapa det kunskapsunderlag som krävs för att genomföra en mycket drastisk reform med potentiellt

oöverskådliga konsekvenser för småföretags möjligheter att verka, såväl som för hur kommunal planering ska förhålla sig till en enormt ökande komplex byråkratisk situation, ter sig omöjligt. Vidare är det olyckligt att inte beakta samhällsvetenskaplig forskning med bredare perspektiv kring rumslig förvaltning i de fall som diskuteras, för att identifiera de negativa aspekter som lokala, svenska BIDs-projekt har medfört. I värsta fall sker omfattande reformer av svensk förvaltning på empirisk basis av tio storstadskommuners vilja att lyfta fram just sina projekt som framgångsrika, något som alla som i detalj undersökt hur dessa slags kommuner fungerar vet, är en del av deras strategiska platsmarknadsföringsarbete.

Många av de mest omfattande problemen från forskningslitteraturen går att undvika genom att enbart genomföra platssamverkan under kommunal förvaltning, vilket diskuteras som kapitel tre i den föreslagna lagen. Detta skulle visserligen innebära att frågor kring allmänintresset, äganderätten, och konflikter mellan olika slags företag undviks, men även här är det oklart i vilken utsträckning den modell som föreslås faktiskt innebär klara vinster på trygghetsområdet, som väger upp den ökande komplexitet och den ökande fragmentering som det föreslagna sättet att hantera trygghetsfrågor lokalt innebär. Detta alternativ framstår som en avsevärt mindre riskabel strategi, men likväl onödigt komplicerat, då det redan finns beprövade samverkansformer för platsspecifikt trygghetsskapande kommunalt arbete.

## Utredningsförslaget: Avsnitt 14 "Ett nationellt kunskapscentrum för trygghet och säkerhet i den byggda miljö"

Då det redan pågår forskning vid en rad svenska universitet kring många olika dimensioner av det problemkomplex som utredningen behandlar, förefaller det inte som strikt nödvändigt att prioritera detta ytterligare utan i stället fokusera på hur denna kunskap kan sammanföras, syntetiseras och kommuniceras. Alltså skulle det kunna finnas anledning till ett kunskapscentrum där den redan existerande forskningen kunde samlas och dess trans- och flerdisciplinära aspekter stärkas. Om så sker bör det, med bakgrund kring utredningens brister på tvärdisciplinära perspektiv, specifikt förläggas till ett universitet som rymmer hela det spektra av discipliner som berör denna fråga, för att på ett organiskt sätt föra samman existerande expertis inom fältet, så som: kriminologi, rättssociologi, kulturgeografi, samtidshistoria, statsvetenskap, urbana studier, juridik, arkitektur, design och planering. Vidare bör tillfället tas i akt för att bredda perspektiven från de rent trygghetsskapande, till att ta ett strategiskt och långsiktigt grepp kring hur pågående lokala experiment som berör relationen civilsamhälle, kommunal förvaltning och policyutveckling kan inventeras, systematiseras och cirkulera som policykunskap även kring frågor som integration-, kultur-, civilförsvar-, ojämlikhets- eller demokrati- och medborgarinflytande-frågor.